

KANDIDAT

10032

PRØVE

POL2012 1 Teorier og modeller i politisk økonomi

Emnekode	POL2012	
Vurderingsform	Skriftlig eksamen	
Starttid	29.11.2021 09:00	
Sluttid	29.11.2021 13:00	
Sensurfrist	20.12.2021 23:59	
PDF opprettet	30.11.2021 19:46	
Opprettet av	Marius Swane Wishman	

i POL2012 høst 2021

Institutt for sosiologi og statsvitenskap

POL 2012: Teorier og modeller i politisk økonomi

Dato 29.11.2021

Eksamenstid: 09:00-13:00 Tillatte hjelpemidler: Ingen

Faglig kontakt under eksamen: Marius Swane Wishman Tlf: 47056893

ANNEN INFORMASJON:

Skaff deg overblikk over oppgavesettet før du begynner på besvarelsen din.

Les oppgavene nøye, gjør dine egne antagelser og presiser i besvarelsen hvilke forut- setninger du har lagt til grunn i tolkning/avgrensing av oppgaven. Faglig kontaktperson skal kun kontaktes dersom det er direkte feil eller mangler i oppgavesettet. Henvend deg til en eksamensvakt hvis du ønsker å kontakte faglærer. Noter gjerne spørsmålet ditt på forhånd.

Vekting av oppgavene: Eksamen består av to deler som vektes likt.

Varslinger: Hvis det oppstår behov for å gi beskjeder til kandidatene underveis i ek- samen (f.eks. ved feil i oppgavesettet), vil dette bli gjort via varslinger i Inspera. Et varsel vil dukke opp som en dialogboks på skjermen. Du kan fi igjen varselet ved å klikke på bjella øverst til høyre.

Trekk fra/avbrutt eksamen: Blir du syk under eksamen, eller av andre grunner ønsker å levere blankt/avbryte eksamen, gå til "hamburgermenyen" i øvre høyre hjørne og velg 'Lever blankt'. Dette kan ikke angres selv om prøven fremdeles er åpen.

Tilgang til besvarelse: Etter eksamen finn du besvarelsen din i arkivet i Inspera. Merk at det kan ta én virkedag før eventuelle håndtegninger vil være tilgjengelige i arkivet.

¹ Del 1

Del 1

Svar på ALLE de følgende spørsmålene (50%):

Spørsmål 1: Forklar Ricardo's teori om leie.

Spørsmål 2: Modeller og forklar en endring i etterspørsel.

Spørsmål 3: Annta at Italia kan produsere enten 120 tonn oliven eller 7000 liter rødvin, og at Hellas kan produsere enten 80 tonn oliven eller 2000 liter rødvin. Bruk Ricardo's teori om handel til å forklare potensiell handel mellom de to landene.

Spørsmål 4: Forklar Marx's teori om fallende profi

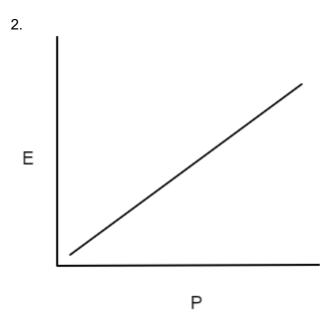
Spørsmål 5: Hva er de vanligste analyseenhetene i den neo-klassiske tradisjonen?

Spørsmål 6: Forklar hvorfor jordreform er et sentralt første steg innen økonomisk utvikling i følge Studwell (2013).

Spørsmål 7: I følge Bates (2008), hva er problemet med det han kaller 'kontrollregimer' ('control regimes')?

Skriv ditt svar her

1. Ricardos teori om leie går ut på en person sin mulighet til å enten kunne leie en eiendom eller kjøpe. Om en person enten ikke er fastboende og trenger midlertidig opphold er leie av en eiendom bedre for den personen en kjøp av eiendom. Det samme gjelder bedrifter om bedriften vet at de bare skal være et sted midlertidig vil her også leie av en eiendom være økonomisk og praktisk smart.

E= Etterspørsel P= produksjon og kvantitet. Om det blir mer etterspørsel av en vare vil produksjonen og kvantiteten av en vare øke. Det vil også bli motsatt om etterspørselen synker vil både produksjonen og kvantitet av en vare minke.

3.

Italia og Hellas produksjonskapasitet

	Oliven	Rødvin
Italia	120 tonn	7000 liter
Hellas	80 tonn	2000 liter

Begge land vil helst kunne eksklusivt drive eksport av sine varer men siden begge land har produksjonskapasitet til både oliven og rødvin vil man tenke seg at de ikke vil ta inn import av disse varene, men det er her etterspørsel blir en viktig faktor. Om italienske befolkningen handler mer en 7000 liter rødvin må italia ta inn import fra for eksempel hellas for å kunne nå etterspørselen det samme gjelder hellas. I tillegg er det flere forbrukere som gjerne vil prøve varer fra andre land så italia kan sette toll på gresk vin slik at også italia vil tjene på disse varene. Begge landene vil gjerne kunne eksportere sine varer så om begge land sin eksport er høyere enn de importerer vil de tjene på dette selv om de produserer samme vare. Dette vil skape gjensidig avhengighet av motpartens produksjon og handel.

- 4. Marx's teori går ut på: At det kapitalistiske systemet vil mislykkes og kræsje som vil gjøre at arbeidere vil miste arbeidet og at kapitalistene vil miste sin profit. Marxister mener at når vi opplever et børskrakk/finanskrise har kapitalismen mislykkes og men at da vil stater gjøre alt for å redde kapitalismen. Marx mente at eventuelt kommer det en finanskrise så stor at verden blir nødvendig og endre sin økonomiske politikk.
- 5. i Neo klassisk tradisjon er analyse av markedet, generell ekvilibrium (altså når etterspørselen av en vare er lik produksjonskapasiteten til et land), og forbrukeren, neo-klassisk tradisjon mener at forbruker er den mektigste i økonomien og at de bestemmer hvor

markedet skal gå og hvor mye som produseres av en vare. Det brukes empiri og rasjonalisme for å forklare økonomisk endring og utvikling.

- 6. Jordreform er sentral fordi jordbruk er grunnmuren i et samfunn og om et samfunn ikke får modernisert jordbrukssektoren vil den ikke kunne produsere nok matvarer for å kunne være konkurransedyktig i et moderne samfunn. La oss bruke et uland i Afrika som eksempel, om de ikke får industrialisert og modernisert jordbrukssektoren vil de falle bak andre land i både mengde og kvalitet på råvarer de kan produsere.
- 7. Problemet med kontrollregimer er at de er ikke fleksible nok til å kunne nå etterspørsel til forbrukerer og hva en populasjon trenger, Bates mener at private selskaper i motsetning er mye flinkere til å kunne nå forbrukeres etterspørsel.

Besvart.

² Del 2

Svar på 1 av følgende spørsmål (50%):

Spørsmål 1: Forklar enten den vellykkede økonomiske utviklingen eller mislykkede økonomiske utviklingen i et valgfritt land, fra et 'evolutionary economics'-perspektiv.

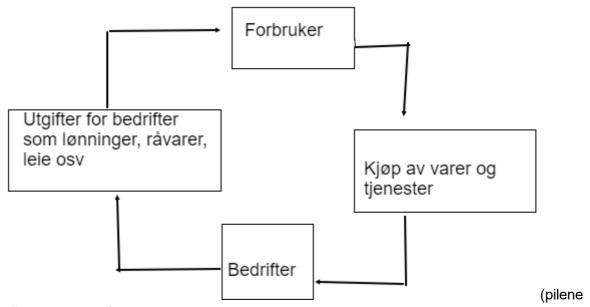
Spørsmål 2: Velg et relevant teoretisk perspektiv å diskuter probelmet med økonomisk ulikhet, samt mulige botemidler.

Spørsmål 3: Diskuter den globale finanskrisen (2008-2009) i lys av en statsgjeldkrise, slik tilfellet var for Hellas og Island.

Skriv ditt svar her

Spørsmål 2:

Jeg bruker Keynsian teori om "circular flow of income" for å forklar de negative sidene ved økonomisk ulikhet mellom klasser i samfunnet. La oss først se på en forenklet versjon av denne teorien:

tilsvarer penger)

Dette er en veldig forenklet versjon av teorien som ikke inkludere staten eller finansielle institusjoner, men for fortsatt fram poenget om hvordan kapital sirkulerer rundt i økonomien. Ideen med teorien er å vise at pengebruk er bra for økonomien om folk og bedrifter benytter sin kapital vil den gå tilbake inn i økonomien og vil føre til økonomisk vinning for et land. Ulikhet og spesielt store ulikheter mellom rike og fattige er et stort problem for Keynsian teori, fordi det er forskjell på hvor mye av sin kapital de rikeste i et samfunn bruker i motsetning til de fattigste. De fattigste i et land bruker 100%-110% (kredittkort) av sin inntekt så all deres lønning går tilbake i økonomien, de rikeste i landet bruker mye mindre prosent av sin inntekt på innkjøp og vil heller spare mye av deres inntekt og kapital, så den verdien blir sittende i sparekontoer eller fond og ikke brukt på på innkjøp i bedrifter. Dette gjør at mange penger ikke blir brukt og vil da ikke gå tilbake og sirkulære i økonomien. Om de med lavere inntekt/lavere klasse hadde fått mer inntekt vill det bli mer kapital brukt på varer og tjenester som hadde økt profitten til selskaper som gjør at de igjen kan bruke mer penger på innkjøp, lønninger og andre utgifter. Om borgere i et land hadde fått høyere inntekt kan også staten øke skatten som hadde gjort at staten kan bruke mer penger på velferdsprogram som igjen hadde gjort at ansatte i offentlig sektor kan få høyere lønning og offentlig sektor kan få bedre tilbud. Forbrukere er veldig mektig i markedet og har i hvertfall i følge neo-klassisk muligheten til å bestemme over markedet men om den vanlige forbrukeren i et samfunn er fattig vil de bare ha inntekt til å kunne kjøpe det absolutt mest livs-nødvendige og ikke alle andre forbruksvarer som ikke er livsnødvendige som f.eks: videospill, alkohol, musikk og kosmetikk. Dette er bare noen eksempler og mange kan ramse opp mange andre. Poenget er at i dagens verden er disse store industrier som har profitt på flere milioner kroner, om den vanlige borger ikke har rå til disse varene og tjenester vil også bedrifter tape penger og deres aksjer vil gå ned. Dette vil da igjen påvirker investorer som taper penger, det vil også ramme eksporten til mange land som selger ferdigproduserte varer (som Sør-Korea's elektronikk eksport). En annen konsekvens er at dette vil ramme kapitalmarkedet både bedrifters aksjer går ned og mindre folk har kapital som de kan bruke på aksjer og crypto-penger.

Man kan da se at minker man mengden kapital som "sirkulerer" i økonomien vil dette ikke bare ramme forbrukere men også mange andre deler av økonomien.

Hva kan gjøres for å hindre ulikheter i samfunnet? Progressiv skatt er et forslag hvor skatte prosenten blir høyere utifra hvilken inntekt noen har så de fattigste kan ha for eksempel rundt

20-30% mens de rikeste kan ha 60-80% (eller opptil 90% som det var i USA på 50-tallet), dette gjør at staten får den inntekten de trenger for kunne opprettholde et robust velferdssystem og gjør at de fattigste får mindre utgifter. Et velferdssystem som dekker mange av de livsnødvendige tingene mennesker trenger som: helse, utdanning, arbeidsledighet trygd og forsvar (både lokalt gjennom politi og nasjonalt gjennom militæret), om staten dekker dette gjennom skatt trenger ikke innbygger ha dette som utgift og kan bruke sine penger på andre områder i økonomien. Husholdnings-lover er også en viktig del, vi kan se i byer i verden hvor enten leia eller husprisen er for høy ender folk med å flytte eller de blir hjemløse. Om en stat hadde implementert komplementære lover på både leie og huspris hadde dette gjort at flere folk kunne fått kjøpt eiendom og kunne brukt sin inntekt på byens lokale økonomi. Både økt utbygning av eiendommer og regulering av priser hadde gjort at tilgangen på boliger hadde blitt bedre.

Finansreguleringer er også viktige om vi vil hindre en ny finanskrise trenger vi at staten regulerer de sektoren som forårsaket den forrige krisen. En av konsekvensen av finanskrisen i 2008 var at husverdiene falt og mange mennesker mistet mye av sin kapital fordi veldig mye av kapitalen de eide lå i eiendom.

Lønningsreguleringer er også viktige, om staten setter minste lønnen på en standard som gir en god levestandard.

Besvart.